

ТЕМАТИЧНИЙ ДІАПАЗОН ПУБЛІКАЦІЙ ПРО РЕФОРМУ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ У РЕГІОНАЛЬНОМУ ОНЛАЙН-МЕДІА «20 ХВИЛИН»

Борсук Наталія Іванівна,
викладачка, Галицький коледж
імені В'ячеслава Чорновола (м. Тернопіль)

Сьогодні в Україні завершено реформу децентралізації влади. Медіа висвітлювали різні аспекти її впровадження. Актуальність дослідження зумовлена суспільним інтересом до реформи, зростанням ролі регіональних ЗМІ, зокрема онлайн-медіа, у висвітленні процесу об'єднання територіальних громад, обрання голів, розвитку ОТГ, а також негативних наслідків, пов'язаних зі змінами на місцевому рівні. Ми проаналізували тернопільське онлайн-видання «20 хвилин». Усі публікації можна поділити на певні тематичні групи. Усього в аналізованому медіа — 191 публікація про реформу децентралізації, тобто одна публікація дорівнюватиме 1,91 %.

Для впровадження реформи місцевого самоврядування та децентралізації влади необхідне законодавче підґрунтя. Однак аналізоване медіа в 2017, 2018, 2019 роках мало інформувало населення про прийняття необхідних законів, нормативних актів тощо. Це пов'язано з тим, що по-перше, на третій рік впровадження реформи децентралізації більшість законопроектів уже прийняті, по-друге, регіональне медіа не висвітлювало теми всеукраїнського масштабу, а згадувало про них, коли ті торкалися змін на місцях.

Реформа децентралізації влади має багато аспектів. Тож видання розміщувало на своєму сайті інформацію про суть децентралізації та тих змін, що очікують ОТГ і населення. Для прикладу, в онлайн-медіа «20 хвилин» писали про «ТОП-5 змін, яких найбільше чекають громади восени». Окрім суті реформи децентралізації видання також висвітлювали передумови та створення об'єднаних територіальних громад («До Тернопільської ОТГ приєдналися п'ять громад Зборівського району», «Найголовніше,

що рішення приймали люди»: Тернопіль офіційно став центром ОТГ»). Згідно з аналізом, такі матеріали у тернопільському медіа займають 1,6 % (3 публікації).

Тема, що найбільше висвітлена у регіональному медіа, є призначення оновленою Центральною виборчою комісією перші вибори, передумови та проведення виборчої кампанії, обрання голів новостворених об'єднаних територіальних громад. Якщо за процесом виборів медіа не завжди стежало, то результати оприлюднювали («20 хвилин»: «В неділю обиратимуть голів і депутатів у п'ятьох ОТГ Тернопільщини», «Вибори до ОТГ на Тернопільщині: відомі перші результати»), згадували також про порушення під час виборів (У Білій голова виборчої комісії винесла печатку. Порушенням займається ТВК). Тернопільське медіа присвятило цій темі 4,2 % (8 публікацій). Завдяки цим матеріалам реципієнти дізнавались важливу інформацію щодо проведення виборів.

Ще один важливий блок публікацій стосувався заходів у створених громадах, здобутків, які досягла ОТГ за час її існування. Події, які траплялися в громадах, висвітлювали в онлайн-медіа з різною частотою. Вони становлять 5,2 % (10). Наприклад: «У села, що стали частиною Тернопільської ОТГ, будуть їздити маршрутки».

Багато об'єднань відбулося за ініціативою знизу. Успішність реформи обумовлена, на думку фахівців, тим, що вона готувалася довго, шляхом сотень публічних обговорень із залученням громадськості, експертів, міжнародних проєктів тощо. Тому важливо висвітлювати зміну ставлення людей до реформи. Однак матеріалів, у яких би йшлося про людей в громадах, їх думку щодо впливу децентралізації на життя, їх ставлення до реформи дуже мало. Це пов'язано з тим, що спеціальних проєктів у ЗМІ про децентралізацію немає. В аналізованому медіа відсутні проєкти з власним контентом, які охоплюють практично всі створені ОТГ в конкретному регіоні. Тому матеріали про зміну ставлення населення до реформи у медіа трапляються не часто («20 хвилин»: «За два роки зробили більше, ніж за 26 років Незалежності»).

Окремий аспект реформи — фінансова децентралізація, формування місцевих бюджетів, цільове використання державних субвенцій тощо («20 хвилин»: «Експерименти закінчуються. За що містам фінансувати ремонт доріг у 2018 році?, «Депозити громад на рахунках держбанків — це абсолютно позитивний тренд»). Загалом про фінансову децентралізацію в тернопільському виданні — 1,6 % (3 публікації).

В аналізованому ЗМІ опубліковано іміджеві матеріали про діяльність депутатів, осередків політичних партій. Таких матеріалів — 2,09 % (4), («20 хвилин»: «Народний депутат І. Алексєєв взяв участь у роботі мобільного інформаційного пункту в Терєбовлянській міській ОТГ», «Степан Барна: Ходжу без охорони і це вважаю найбільшим своїм здобутком»

Висвітлювало медіа помилки у процесі створення ОТГ та негативні наслідки після об'єднання. Для прикладу, «Оренда на пів століття: в Малашівцях проти сміттєсортувального комплексу». Ще одна тема у тернопільському виданні «20 хвилин», яка негативно відбилася на настроях, перш за все, батьків — це оплата навчання іногородніх дітей у дитсадках. Більше року журналісти публікували матеріали про відстоювання батьків іногородніх дітей прав своїх дошкільнят («20 хвилин»: «Вимагають платити за «іногородніх» дітей у садках», «Мама виходять на революцію», «Пікетувальники пройшли у зал з «боєм» та вимагали скасувати незаконне рішення про плату за дитсадок», «В рішення сесії про оплату за садки депутати внесли зміни — відтермінували початок його дії до квітня», «Революція мам триває: обурені жінки готові іти в «наступ», «У міській раді не визнають рішення суду і стверджують, що батьки «нетернопільських» дітей і далі платитимуть 1215 грн за садок» тощо). Загалом на цю тему у тернопільському виданні — 6,8 % (13).

Частину матеріалів про децентралізацію складають перепости новин з сайтів ОТГ. У тернопільському онлайн-виданні «20 хвилин» є окрема рубрика «Від читачів». У ній будь-яка організація чи реципієнт має змогу опублікувати бажаний матеріал. На тему реформи місцевого самоврядування та

децентралізації влади таких публікацій чимало, найбільше їх публікує центр зайнятості населення та управління юстиції («Робоча зустріч в Чернихівецькій ОТГ», «У Коропецькій громаді інформували та консультували фахівці РЦЗ», «Мобільний інформаційний пункт управління юстиції завітав у Микулинецьку селищну ОТГ»). Загалом таких публікацій в аналізованому ЗМІ — 24,08 % (46), що складає четверту частину усіх матеріалів щодо реформи децентралізації та місцевого самоврядування.

Підсумовуючи, можна виділити дві найбільші тематичні групи публікацій. Це об'єднання населених пунктів в ОТГ, призначення ЦВК виборів та обрання голів у новостворених громадах і негативні наслідки, пов'язані зі створенням ОТГ. Інші етапи реформи, що не стосуються безпосередньо усього населення, висвітлювались у регіональному ЗМІ значно меншою мірою.

Література і джерела

1. Гладка Т. І. Децентралізація влади в Україні як засіб посилення демократії та підвищення її стабільності. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2015. № 12. URL : <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=937>
2. Децентралізація в Україні досягнення, надії і побоювання. URL : https://www.internationalalert.org/sites/default/files/Ukraine_Decentralisation_UK_2017.pdf
3. Онлайн-видання «20 хвилин». URL : <https://te.20minut.ua/>
4. ОТГ: оприлюднено Mapу процесу формування об'єднаних громад в Україні. URL : <http://decentralization.gov.ua/news/item/id/3494>
5. Офіційний сайт Офіси реформ – Децентралізація влади. URL : <http://decentralization.gov.ua/>
6. Програма «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE). URL : <https://donors.decentralization.gov.ua/project/dobre>
7. Тарасенко Т. Проблема децентралізації в реформуванні місцевого самоврядування в Україні. *Державне управління місцевого самоврядування*. 2014. № 2(21). С. 277–286
8. Ткачук А. Децентралізація влади: від потреби до реалізації. Київ : ІКЦ «Легальний статус», 2013. 116 с.